

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

complectens sanctos Mensium, Aprilis, Maii & Ivnii

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1603

Vita S. Gothardi Antistitis Hildesemensis: ex ea quæ est apud Fr. Laurent. Surium. Exceßit ex humanis anno ab orbe redempto 1037. sub Benedicto, 8. eius nominis summo Pontifice, ac Conrado, eius ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-42716

VITA S. *GOTHARDI ANTISTITIS *Alia Go-
 Hildesemensis: ex ea quæ est apud Fr. Laurent.
 Surium. Excessit ex humanis anno ab orbe re-
 dempto 1037. sub Benedicto, 8. eius nominis sum-
 mo Pontifice, ac Conrado, eius nominis Impera-
 tore secundo: cum sedisset annos plus minus 15.

Beatu Gothardus in Bauaria apud Altha-
 hense monasterium, ex parentibus Chisti-
 ana religione ac vitæ sanctimonia specta-
 tis ortus est: qui cum eum à teneris vnguiculis
 multa sollicitudine ac pietate feliciter enutriui-
 sent, præclaræ iam indolis puerum in eodem cœ-
 nobio sacrarum literarum studijs curarunt ad-
 hibendum. Vbi à fratribus religiosè susceptus,
 tantis in iisdem (Deo donante) fecit progressus,
 ut à Christiano Pataviensi Episcopo, qui idem mo-
 nasterium tanquam beneficiarius gubernabat,
 in specialem admissus fuerit familiaritatem, ac
 integro triennio omnium itinerum suorum in-
 diuilius habitus comes: interim de ijs quæ fidei
 & religionis sunt accuratius ab eo instructus.
 Fratribus autem Althahensibus ad peragenda
 diuina ministeria obnixè eum repetètibus, Sub-
 diaconum ordinatum, egregium iam adolescen-
 tem benignè restituit. Apud quos indies primò
 sese ad anteriora extendere; dein fratrum com-
 muni utilitati religiosè intendere; omnibus vir-
 tutum exemplis prælucere: ac omnimodis ad
 meliora vniuersos incitare. Hinc breui tempore
 monastica vitæ disciplinam perfectè assecutus,
 Diaconus quoque ordinatus, nõ absque Dei pro-
 uidentia eius Monasterij, quod tunc Canonico-
 rum erat collegium, Præpositus est institutus.

Porro cum Imperante Othone 3. idem Cæno-
 bium

4. Maij.
 Patria eius.

Recipitur
 in Althahēsi
 monasterio

Felices eius
 Progressus.

Ordinatur
 subdiaconus.

Item Diaconus.

Fit Præposi-
 tus.

Fit ex cano-
nicorū Præ-
posito mo-
nachus.

Sacerdotio
initiat cre-
atur Abbas
Altaheasis.

Quæ in mō-
te Heiling-
berch con-
diderit.

* Autor mā-
fos vocat.

bium Episcoporum consilio in pristina mon-
astica religionis statum esset restitutum, ac diu-
nus cultus ad Regulæ sancti Benedicti præscri-
ptum constitutus; Gothardus promptæ obedien-
tiæ iuuenis, nouelli Abbatis Erchanberti sab-
berrima adhortatione seculi vanitatibus et a-
nimo renuncians, cum aliquot eius locum-
bus monachus effectus est; annum iam ægæ
trigesimum primum: in quo sacro infirmo
tam eximia habuit virtutum cum ætate incre-
menta, vt Abbas ei omnem ouilis sibi crediti
curam post se penitus demandare haud dubi-
taret. Quin & cum idem venerabilis pater euo-
lo triennio secretioris vitæ solitudinem co-
petens, Monasterij administratione profusè
se abdicasset, Gothardus dignitate sacerdoti-
li iam decoratus, tum Antistitem authorita-
tum fratrum vnanimitate (cum biennio sus-
set reluctatus) tandem victus, Coenobij no-
gimen in se recepit; moxque ab ipso promo-
tionis suæ exordio totum se CHRISTI ser-
uitio alacriter impendit, arctioremque & su-
periores monasticæ vitæ tramitem cum ad-
iunctis sibi fratribus sollicitè complexus
in integro octennio in eodem indefessus per-
uerans. Atque interim nihilominus in
manuario multipliciā fratribus atque reueren-
tia emolumenta comparauit. In Monte
dem, Heilingberch nomine, firmum mō-
nasterium, & in eo templum elegantissimum in ho-
norem Deiparæ Virginis cum congruis
edificijs extruxit, & circumquaque maxime in
Bohemico, extirpatis prius suo ac fratribus
bore syluis & vepribus, ad triginta & octo
plius * mansiones ad fratrum vsus informauit.

Interim verò Cœnobij Hersfeldensis Abbatem Bernhario post diuturnum morbum vitam sancto, Gothardus eidem, consilio Episcoporum pater gubernatorque præficitur. Et quidem eò, à Villigiso Archiepiscopo Moguntino perductus, diuino primùm invocato auxilio, fratres ibidem laxius quàm monastica disciplina ferebat, antè habitos, eximia dexteritate, comitate ac humanitate, à pristina perniciofa libertate auocatos, ad leue CHRISTI iugum recipiendum ac inuictò animo perferendum, præstante Domino, adduxit: temporalia simul cum spiritualibus collapsa egregiè restaurauit reformauitque. Atque sic in eo monasterio tam cum illis quos ibi inuenerat quàm cum alijs aliundè adductis fratribus annis septem DEO dignè, & coram hominibus laudabiliter vixit. Commendata autem sunt ei etiam alia duo monasteria, Degerense & Cremense; quæ pari studio in Dei famulatu gubernauit.

Porro vir sanctus, senio iam & labore fessus, curarumque secularium pertractus, Hersfeldensis monasterij præfecturam Arnolde præclaro viro, qui eius loci antè præpositus fuerat, commendauit; & Degerensis æquè venerabili primicerio suo: ac deindè ad Althense monasterium se recepit; per mansurus illic, si tamen sic visum esset voluntati diuinæ, ad supremum vsque vitæ suæ diem in monasticæ vitæ studio atque cultu. Idipsum siquidem monasterium summo perè excolere atque ornare conatus est; putà codicibus, sacris vestibus, alijsque varijs & vilibus Ecclesiæ ornamentis: in primis verò permultos illic fratris scientia & morum integritate

Præficitur
Monasterio
Hersfeldensi:
ac idipsum
in vtroque statu reformat

Multum eò.
tulit Althense Monasterio.

gritate insignes atque spectatos enutriuit, quos
 postea in diuersa monasteria patres & doctores
 ablegauit. Sed cum in hac laboriosa, at ipsi tamē
 grata quiete annis decem eum in modum se co-
 parasset. totoque pectore, & nocturnis atque di-
 urnis suspirijs in eam curam cogitationemque
 incumberet, vt posset placere Domino in regio-
 ne viuorum, & videre Deum Deorum in Syon,
 ecce ad Imperatorem, (cui per id tempus inter-
 aderat Gothardus) perfertur tristissimus nunci-
 us de obitu Beruuardi Hildesemensis Ecclesie
 Antistitis præstantissimi: vnde multo magis
 affectus, & fidelis serui Christi, sui que amici
 mortem lachrymis profecutus, piam eius me-
 moriam Deo & sanctis Angelis eius, debita com-
 memoracione commendauit: dein virum sancti-
 tum secretò etiam atque etiã adhortari, totoque
 pectore deprecari, tum publicè per Antistitem
 sollicitare, quantenùs honorificentissimam va-
 cantem sedem ascendere tranquillo animo con-
 sentiat. At ille fidenter admodum sese opponere;
 tali que functione & honore placè se in-
 dignum proclamare: affirmans se magna dimi-
 arum onera eam ob causam à se reiecit, vnde
 Deo posset vacare liberiùs, & fragilis humani
 finem in solita amicaque paupertate securus
 expectare. Ita tota hebdomada inter eos hæret
 actitata est: Gothardo nihil de animi sui obli-
 mata sententia remittente.

Tandem autem in vigilijs S. Andreæ Apostoli,
 quæ tunc in feriam quintam antè Domini adu-
 tum inciderunt, in somnis talis ei visio contigit.
 Post solitas noctis vigilijs & preces, videtur
 visus est in atrio illius Ecclesie, in qua triduo
 post consecrandus erat, miram hominum multitudine
 cunctam

S. Gothardus
 recusat Episcopatum
 Hildesemensem.

ordinem inter se tumultuantem, & de Episcopo
Hildesemensi seridè concertantem: tum verò ac-
cedere ad ipsū in medijs turbis illis matronam
quandam eximiam atque venerabilem, vultu
& habitu admirandam; cui adiunctus erat pul-
cherimus virginum cætus, eamque apprehensa
manu ipsius. è frequentia hominum introducere
eum in Ecclesiam; porrectaque manu dextera,
nuntium eum admonere, vt coram Crucifixo veni-
am peteret; statimque ipso se ad preces inclinante,
illam cum alijs circumstantibus clara voce
psallere: Infunde vnctionem tuam clemens no-
stris sensibus Ad hanc vocem ipse à somno ex-
citat, & visionis significatione compunctus,
in sacram AEdem intrauit, & coram altari Do-
mini se prosternens, eius bonitati se & visionem
illam commendauit. Postquam autem illuxit,
mentis suæ pertinacia remissa, visionis seriem
Imperatori clàm exposuit; cum ecce eodem die
Clerus Hildesemensis cum militari manu adue-
nit: quibus simulac Imperator animi concep-
tum, immò verò præpotentis Dei decretum in-
dicasset, omnes vno animo libenter amplexi sūt,
laudantes Deum. Hinc postera die summa Cleri
populique voluntate & gratulatione pastora-
lis cura ei demandata est: ac deindè proxima
Aduentus Domini die Dominica, ab Aribone
Moguntinensi Archiepiscopo dignè Deo conse-
cratus est.

Itaque beatus Gothardus pontificalibus in-
fulis decoratus Nonis Decembris Hildesiam ve-
nit cunctis de eius aduentu ex animo gratulan-
tibus. Cumque ibidem Orthodoxam fidem &
religionem hætenus sartam, tectam, probeque
obseruatam comperisset, statim in Dei erupit
laudes,

N n 4

Pia quadam
visione cō-
punctus tā-
dem cōsen-
tit in Epif.
copatum.

Cōsecratur
Antistes
Hildesemē-
sis.

Præclara eius studia in Episcopatu.

laudes, eamque omni deuotionis studio augere & amplificare conatus est. Foris quoque in populi gubernationem Episcopo digna sollicitudine & attentione solerter incubuit; atque pro ijs die ac nocte toto vitæ suæ tempore sine intermissione gemitus & preces DEO obtulit: seipsum verò in solita vitæ sanctitate & bonorum operum assiduitate non solum caute continuit, sed etiam quotidiana ijs adijcere incrementa studuit; in vigilijs, orationibus, conuicia & propè incredibile ieiuniorum frequentatione, largissimis eleemosynis, summaque vitæ grauitate & DEI timore fortiter vixit in suam, CHRISTI eum spiritu comberrante, perseuerans. Fuit sanè etiam ipse laboribus & Primoribus & formidini & honoribus teris pro sua cuique conditione talem sese exhibens, vt & timeretur ab illis & amaretur. Erat enim sollicitus pro omnibus & in CHRISTO omnibus omnia factus: sibi vni duntaxat rigidus, asper & parcus. Cœnobium suum cura pastoralis gubernauit sapientissimè. Thesaurum Ecclesiæ, quem ibi copiosum inuenit, non minus decenter, quam vtiliter augmentauit, & quicquid in templorum structuris, non intrâ primoriam duntaxat urbem suam, sed in alijs quoque suæ Diocœsis locis, dirutum & ruinofum, ac vetustate confectum reperit, summa celeritate instaurauit atque in melius restituit: quem de exindè miraculum gloriæ DEVS illustrare cœpit.

Primum eius miraculum.

Et primum quidem miraculum quod per eum CHRISTI gratia operata est, mirabile admodum fuit. Cum namque sanctus Praesul

sal ad Concilium, ab Aribone Archiepiscopo Moguntia coactum, eiusdem & Imperatoris iussu euocatus, haud contemnenda Cleri & militum frequentia quamuis inuitus & nolens stipatus, eò properaret: ecce mulier quaedam ab immundo vexata dæmone à parentibus & propinquis per Ecclesias ad Sanctorum imploranda patrocina circumducebatur. Qui cum audirent nouum illuc aduenire Episcopum, obuiam ei cum dæmoniaca foemina fidenter processere: sanctæ eius existimationis fama illecti. Et quidem haud fuere spe sua frustrati. Profligato siquidem spiritu nequam, nequicquam horrifico mugitu & vlulatu miserè sese opponente ac Gothardum se nec audire nec videre posse vociferante, misera illa liberata est. Hinc eum omnes plus reuereri & amare. At ille penitens humanam gloriam abhorrens grauitè eis interdixit, ne cuiquam id indicarent: verum neque ægra mulier, quæ miraculum in se experta fuit, neque turba, quæ ei interfuerat, id reticendum putauere.

Paludem quandam horrificam & circum eam habitantibus ob multifaria dæmonum terculamenta prorsus inuisam, Fulzam nomine, cum Cruce & Reliquijs Sanctorum ingressus, habitationem sibi illic condidit; atque ubi maximum videbatur esse discrimen, in honorem sancti Bartholomæi Apostoli oratorium construxit: cunctisque ludibrijs, prestigijs, ac phantasmatis profligatis, locum illum omnibus gratum, commodum atque habitabilem effecit. Condidit & ibidem domum hospitem; quam rebus omnibus

Sanatur dæmoniaca eius meritis,

Paludem à dæmonum prestigijs expurgat.

Quæ ibidem condiderit

humana

humanae inopiae atque indigentiae accommodatam abundantem, cuidam fide presbytero suo Bernardo commedauit; per Christi nomen crebro eam terribiliter obtestans, ut non solum pauperibus illic commorantibus, sed & cunctis forte aduentantibus victum & vestes necessarias prouidenti dispensatione subministraret. Erga delinquentes quoque & in peccata prolapsos mire se humanum, misericordem, mitem & placibilem praebat. Triennio autem post, montem speciosum ad Occidentem urbis situm coepit incolere, quem quinto post anno nomini S. Mauritij dedicauit. Insigne quoque templum in Holthufen in honorem S. Benedicti Abbatis, monastice conuersationi congruum consecrauit, & circumquaque per Dioecesim suam non paucas basilicas vel ipse accuratè condidit: vel ab alijs fidelibus constructas grato animo Deo consecrauit.

Mōs S. Mauritij propè Hildesiam.

Multa cōdit templa.

Alia eius miracula.

Claruit & Prophetiz spiritu.

Vt se habuerit circa vitam suam.

Longum nimis foret hic sigillatim commemorare, quot varijs modis, ut habet humana fragilitas, laborantibus, vel quod grauissimum est, peccatorum pondere pressis, vel diuersis morborum generibus vexatis opem impertierit, à presentibus periculis & calamitatibus eriperit, & à futuris Deo opitulante seruauerit. Ut verò ad finem vitæ huius (quem cuidam suo amico, vult ipsi eius exitum, prædixerat) propius accedat. B. Antistes, ita semper bonorum operum maiori studio de virtute in virtutem progredi conuocabatur. Cessante etenim iam multiplici actionis studio spiritualibus vacabat exercitijs; tria de communibus specialiter sibi retinens: puta psalterium, Eleemosynam, & in primis familiarem & amicam sibi abstinentiam, donec demum ingravescente senio incidens in morbum, corpore deficiente

deficient
decubuit
mo singu
requeret
cienda es
vanda si
pro sua
pans. Po
bus adue
bitus su
& sepul
Iudens
futuram
& celeb
obedien
cialem
rate, ac
reuerà
expecta
est eis,
re corre
Et qu
tis: febr
mò adue
fica ad
magna sa
suppeteb
pater ad
bate præ
ecclesiast
xerat, in
Mauritij
ad eum l
tus non
dullitus

deficiente in loco quodam propè Holthufiũ de-
 decubuit. Vbi conuocato & adunato Clero, pri-
 mo singulos singulatim hortari, vt diligenter e-
 sequerentur munia sua & quæ ex obedientia fa-
 cenda essent: inde omnes generatim de confer-
 uanda fide & religione saluberrimè admonere;
 pro sua autoritate tum obsecrans tum incre-
 pans. Postea illorum se petijt communiri preci-
 bus aduersus insidias callidi tentatoris, eisque o-
 bitus sui diem & tempus, exequiorum quoque
 & sepulturæ modum, ita vt postea euenit, quasi
 ludens desertis verbis prædixit: Ite (inquit) & ad
 futuram Ascensionis Dominicæ iucunditatem
 & celebritatem, pro sua quisque sui obedi-
 entia ratione; & prout Dominus spe-
 cialem cuique aspirabit gratiam, vos præpa-
 rate, aduentumque meum hilares, & tanquam
 reuera & hic & in futuro mecum gratulaturi
 expectate. Hæc & plura dicens, benè precatus
 est eis, dimisitque eos & admiratione & stupo-
 re correptos.

Obitum &
 alia palam
 prædicit.

Et quidem vera fuit propheta sacri Antisti-
 tis: febre etenim inualecente, Holthufium pri-
 mò aduehitur; vbi pro consuetudine ecclesia-
 stica ad visendum eum multis confluentibus,
 magna satis, quibus exciperentur, adium copia
 suppetebat. Exacta porrò hebdomada beatus
 pater ad extrema planè tendens, ibidem ab Ab-
 bate præsentibus fratribus sacri olei liquore
 ecclesiastico more perungitur, & ità, vt prædi-
 xerat, in vigilia Ascensionis Domini in sancti
 Mauritiij montem aduehitur. Eò autem fratres
 ad eum lachrymabundi conueniunt, ferre diu-
 tius non sustinentes dolorem animi, qui eos me-
 dullitè discutiabat, pro tam pij Pastoris deces-
 su. Quos

Holthufium
 aduehitur.

Indè ad mō-
 tem S. Mauri-
 tij.

fu. Quos tamen ille, licet iam deficiente loquen-
di facultate, optimarum consolationum fomen-
tis recreatos, à se iussit abire, & diluculo re-
uertit: interim vir sanctus pro sua consuetudi-
ne, psalmodiarum assidua ruminacione, reman-
que diuinarum contemplatione noctem in-
mnam transgebat. Peractis autem precibus
matutinis, adest Clerus; admonetur à sacro
Præsule verbis supremis, ijsque & paucis & la-
lutaribus, de sacra religione & obedientia ac-
curatè obseruanda; deindè Confessionis verba
cum eis prolato, vltimum eis valedicens, abire
iussit ad celebranda cum Abbate Missarum
solemnia. Quarum celebritate peracta, cibo-
que ac potu celeriter sumpto, fratres huius-
ei decima ad dilectum Antistitem reuerentem
corde & mente psallentem (penè iam officio
linguæ cessante) psalmosque in solo pectore
difficiliter ruminantem inueniunt; communi-
catoque inter se consilio, quatuor pueros scho-
lasticos ex vtraque lectuli eius parte statuerunt,
qui psalterium ab initio distinctè recitarent.
Eos audiens beatus pater, tanquam ea melodia
delectatus paulisper quieuit; nonnunquam et-
iam cum illis psallere iucundum ei fuit: ar-
rò præcipuos illos versus, qui specialiter ad de-
precandū dominū pertinebant, apertis sursum
erectis luminibus altius vt potuit exprimebat.

Media autem nocte absoluto iam psalterio,
& sine eius euentius apparente, cum in Ma-
tutinalibus precibus ventum esset ad Canticum
Zachariæ, Benedictus Dominus &c. vir beatus
in supremo iam agone desudans, agrè apertis
oculis, cum versus cantaretur à Clero, Illumi-
nare his qui in tenebris & in vmbra mortis se-

Vite gesserit
morti pro-
ximus.

deus ille, Ad dirigendos (inquit) pedes nostros
in viam pacis: & sub his verbis Clero concinen-
te Gloria Patri &c. cum Antiphona, Ascendo ad
Patrem meum & patrem vestrum; ille ab astan-
tibus è lecto sustollebatur: atque ita felicissima
anima illa, tanquam suauiter obdormiente cor-
pore, è carnis ergastulo soluta, migravit ad cæ-
los. Quam ilicò subsecuta est anima pueri cui-
usdam Brunonis nomine: quem tenerè admo-
dum dum viueret diligebat, ac sic fore multo
antè tempore prædixerat. Quis verò planctum
& eiulatum vniuersi Cleri totiusque populi,
& missiõnem tanti Præfulis deplorantium con-
dignè explicare queat? Cuius quidem sacrum
corpus è monte S. Mauritij ad Primariam vrbis
AEdem, infinita omnis conditionis vtriusque
sexus sanus cohonestantium turba comitante
deductum, postera luce, ab Mindense Episcopo,
Missæ officio deuotissimè peracto, in medio
Choro more ecclesiastico honorificentissimè
humatum est; vbi vsque in præsens à fidelibus,
ea qua congruum est reuerentia visitatur: com-
pluribus inclytis glorificatum miraculis. Bru-
nonis autem pueri corpusculum, antè occiden-
talem eius AEdis aditum, prius ab eodem Epif-
copo terræ mandatum est.

In monte S.
Mauritij
moritur bes-
tissimè sũ-
mo omniũ
luctu.

Sepelitur
Hildesie in
summo tẽ-
plo & claret
miraculis.

VITA S. IOHANNIS DAMASCENI.
ex ea qua est à Ioh. Patriarcha Hierosolymitano
conscripta. circa ann. salut. 730. temporib. Gre-
gorij 2. eiusdem nominis Pont. maximi, Floruit
Damascenus sub Leone Isaurico Iconomacho.

Vide C. Bar-
in not. Mar.
Ro. qui ibi-
dem quosdã
erroris ar-
guit, quantũ
ad tẽpus vitę
& personã e-
ius. Itẽ tomã
9. Annal.
6. Maij.

Inter eos Sanctos, qui mentẽ ab ignorantia &
obliuione, animam verò à perturbationibus
motibus que omnibus vindicauerunt, qui mun-
dum